

PERAKENDE GÜVEN ENDEKSİ (TEPE)

GEÇEN AYLA GÖRE

Geçtiğimiz 3 ayda İşlerin gelişimi
5,2 puan kötüleşti

Mevcut Stok düzeyi
0,3 puan azaldı

Satış beklentisi
1,1 puan iyileşti

GEÇEN YILA GÖRE

Geçtiğimiz 3 ayda İşlerin gelişimi
6,8 puan kötüleşti

Mevcut Stok düzeyi
0,9 puan azaldı

Satış beklentisi
10,6 puan iyileşti

GEÇEN YILA GÖRE

En yüksek artış tekstil, hazır giyim ve ayakkabı sektöründe
13,8 puan

En yüksek artış Kuzeydoğu Anadolu Bölgesinde
24,6 puan

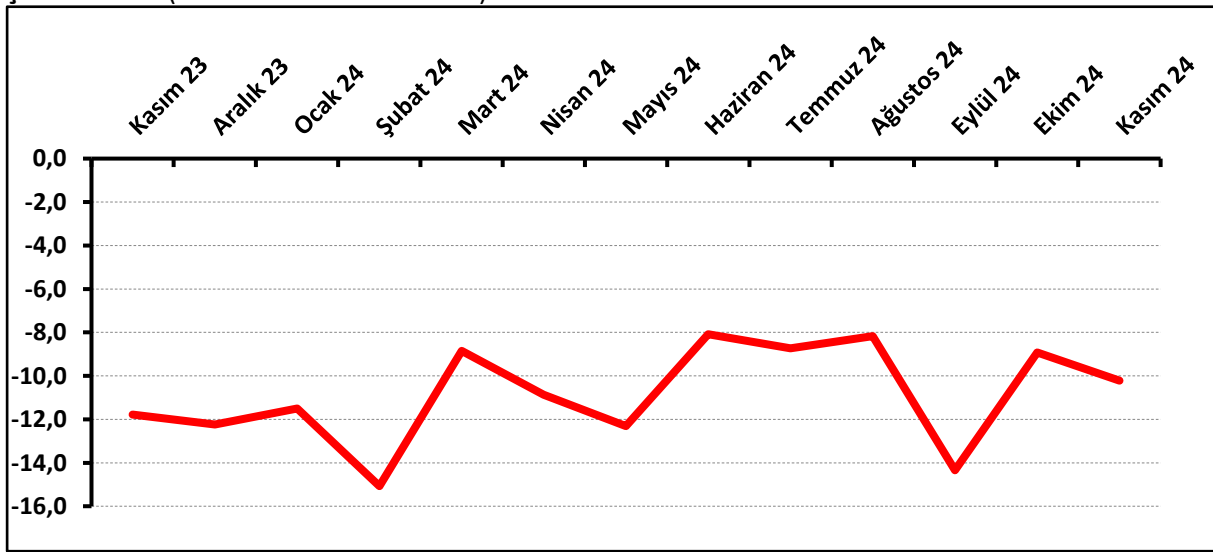
PERAKENDE GÜVENİ KASIM AYINDA GEÇEN YILA KIYASLA ARTTI

TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE), Kasım ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,6 puanlık artış, bir önceki aya göre ise 1,3 puanlık azalışla -10,2 puan değerini aldı ve perakende güveni kasım ayında da negatif seyrini korudu. TEPE anketine katılan perakendecilerden geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumunun kötüleştiğini belirtenlerin oranı Kasım 2024'te yüzde 60,9 olurken, önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme bekleyenlerin oranı ise yüzde 13,6'dan yüzde 17,8'e yükseldi. Ayrıca, önümüzdeki 3 ayda satış fiyatında artış bekleyenlerin oranı yüzde 68,4'ten yüzde 63,3'e geriledi. Bölgeler bazında incelendiğinde ise kasım ayı perakende güveni en fazla Kuzeydoğu Anadolu'da arttı.

Perakende güveni geçen aya kıyasla azalırken geçen yıla kıyasla arttı

TEPE değeri, -10,2 puan değerini alarak geçen yılın aynı dönemine göre 1,6 puan artarken geçen aya göre 1,3 puan azaldı. TEPE değerinin yıllık değişiminde gelecek 3 aya ilişkin satış beklentisine yönelik değerlendirmelerdeki iyileşme etkili oldu. Diğer taraftan, mevcut stok düzeyinin normalin altında olduğu yönündeki 0,9 puanlık değişim endekse olumlu yansıdı.

Şekil-1. TEPE (Kasım 2023 – Kasım 2024)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-12,3	-9,1	-13,3	-22,9	-15,7	-19,9	-6,4	-7,7	-4,0	10,2	-1,2	-8,4
2023	-9,5	-3,3	-9,0	-3,5	-9,8	-10,7	-17,4	3,6	11,6	-14,2	-11,8	-12,2
2024	-11,5	-15,1	-8,9	-10,9	-12,3	-8,1	-8,7	-8,2	-14,3	-8,9	-10,2	

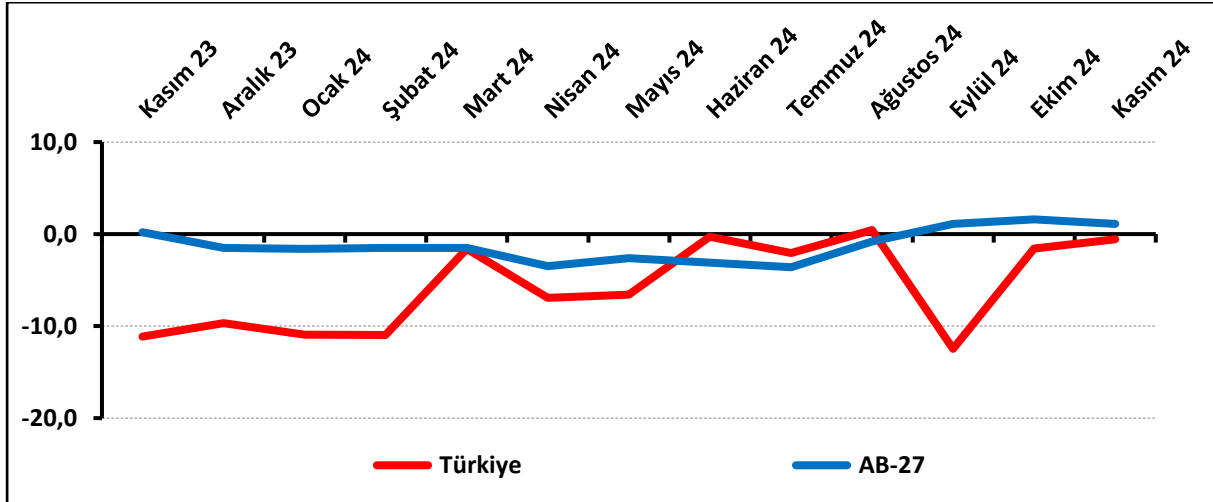
¹ Bültendeki tablo ve grafikler -aksi belirtilmediği sürece- mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin geleceğe yönelik satış beklentisi geçen aya ve geçen yıla kıyasla arttı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Kasım 2024'te -0,5 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 1,1 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 10,6 puan arttı.

Kasım 2024'te TEPE anketi katılımcılarından önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme bekleyenlerin oranı yüzde 13,6'dan 17,8'e yükselirken işlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise yüzde 60,6'dan yüzde 54,5'e geriledi. Katılımcıların yüzde 27,7'si işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İyileşme beklentilerinde mevsimsel etkiler, kötüleşme beklentilerinde enflasyon, alım gücünün düşmesi ve talebin daralması gibi gerekçelendirmeler öne çıktı.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Kasım 2023 – Kasım 2024)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

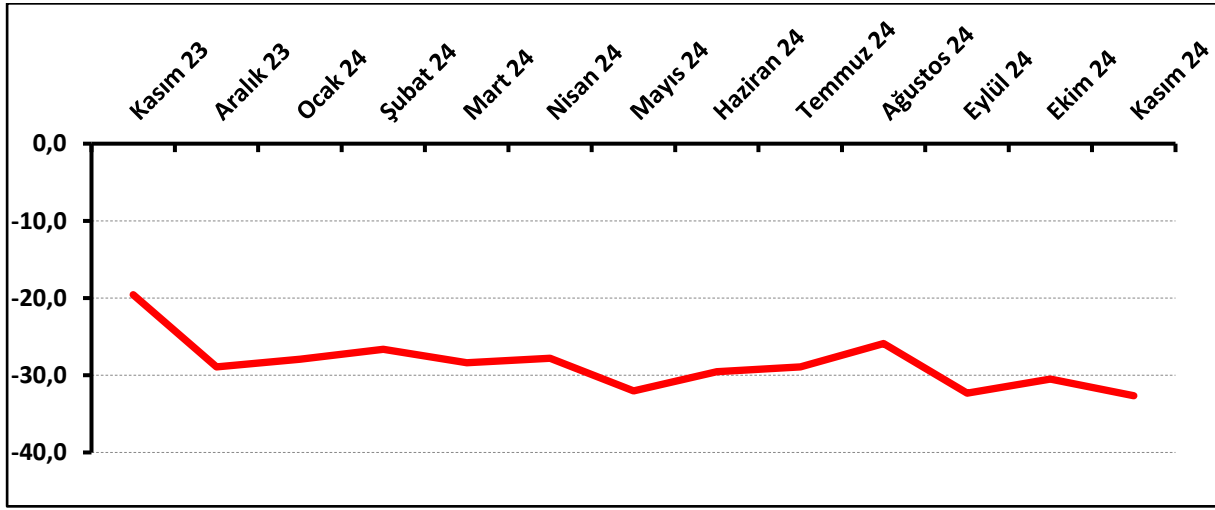
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-14,3	-9,3	-8,5	-12,9	-6,5	-8,4	4,0	-3,5	3,9	13,2	3,9	3,9
2023	-8,9	7,9	-6,2	4,9	-0,8	-0,9	-13,7	-5,2	2,3	-19,6	-11,1	-9,7
2024	-10,9	-11,0	-1,6	-6,9	-6,6	-0,3	-2,1	0,4	-12,5	-1,6	-0,5	

İşlerin durumuna ilişkin değerlendirmeler kötümser

İşlerin (geçen yılın aynı dönemine göre) durumuna yönelik değerlendirmeler, Kasım 2024'te -32,7 puan değerini alarak Ekim 2024'e göre 2,2 puan, Kasım 2023'e göre 13,1 puan azaldı.

Kasım 2024'te TEPE anketi katılımcılarının yüzde 21'i geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 52,6 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise yüzde 26,4 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Kasım 2023 – Kasım 2024)

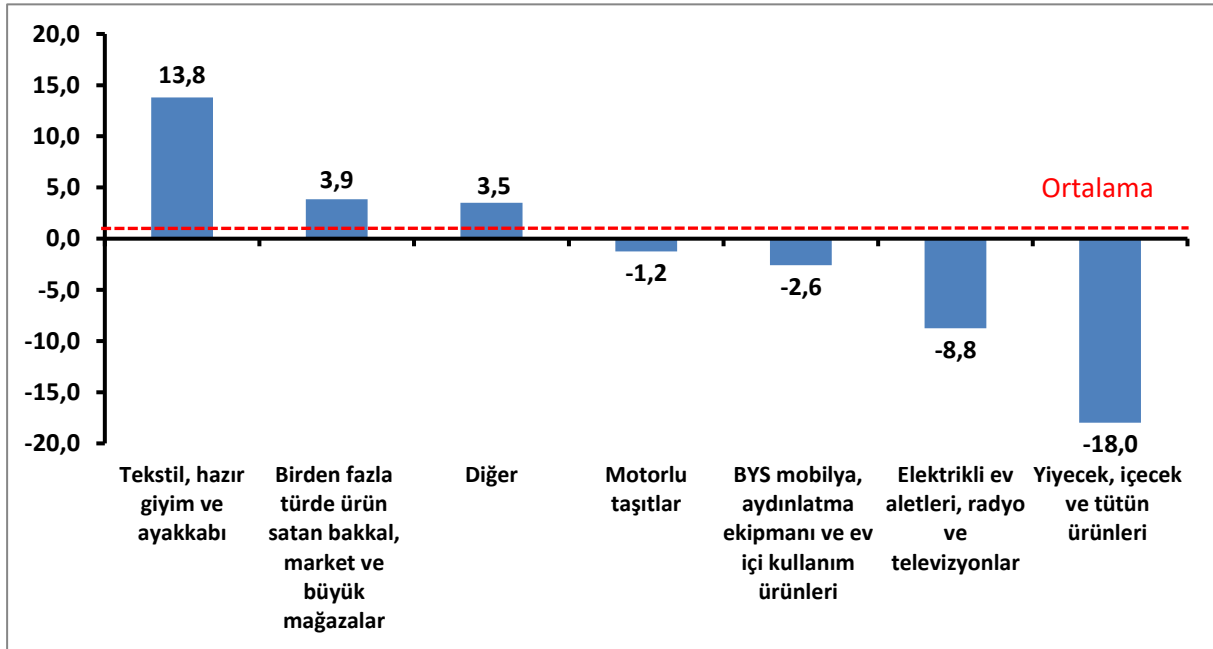
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	-54,6	-64,9	-61,4	-65,7	-59,5	-70,3	-25,6	-27,5	-40,5	-53,4	-5,8	-66,0
2023	-42,4	-2,5	-37,2	-30,4	-51,1	-59,1	-59,9	-72,9	-33,2	-21,6	-19,6	-28,9
2024	-27,9	-26,6	-28,4	-27,8	-32,0	-29,5	-28,9	-25,9	-32,3	-30,5	-32,7	

Perakende güveni en fazla “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektöründe azaldı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Kasım 2024’te, geçen yılın aynı dönemine göre “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” ve “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” sektörlerindeki değişim ortalamanın üzerinde gerçekleşirken “motorlu taşıtlar”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” ve “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörleri ise ortalamanın altında değer aldı.

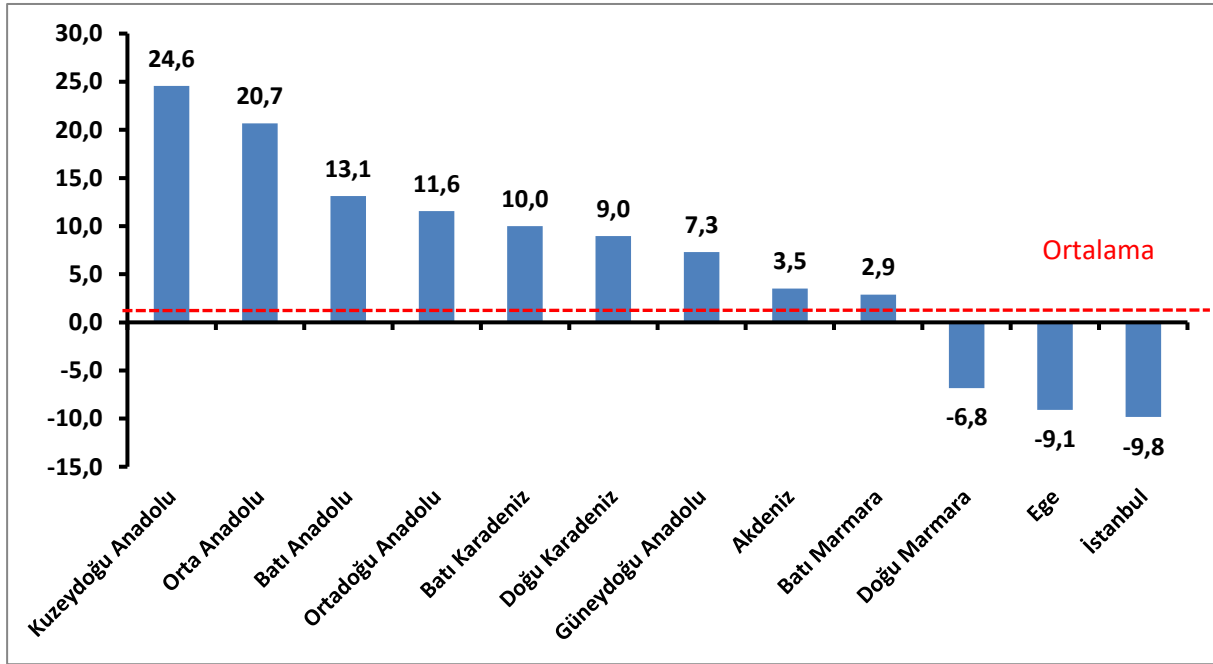
Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Kasım 2024’te geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakende güveni en fazla İstanbul'da azaldı

Perakende güvenine bölgeler itibarıyla bakıldığında, Kasım 2024'te Kuzeydoğu Anadolu, Orta Anadolu, Batı Anadolu, Ortadoğu Anadolu, Batı Karadeniz, Doğu Karadeniz, Güneydoğu Anadolu, Akdeniz ve Batı Marmara bölgelerindeki değişim ortalamanın üzerinde gerçekleşirken Doğu Marmara, Ege ve İstanbul bölgelerinde ise ortalamanın altında gerçekleşti.

Şekil-5. Bölgeler bazında TEPE'nin Kasım 2024'te geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)*

* Akdeniz, Adana, Antalya, Mersin, Osmaniye; Batı Anadolu, Ankara, Konya; Batı Karadeniz, Kastamonu, Samsun, Tokat, Zonguldak; Batı Marmara, Balıkesir, Tekirdağ; Doğu Karadeniz, Ordu, Trabzon; Doğu Marmara, Bursa, Eskişehir, Kocaeli, Yalova; Ege, Denizli, İzmir, Kütahya, Muğla, Uşak; Güneydoğu Anadolu, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin; Kuzeydoğu Anadolu, Erzurum; Orta Anadolu, Kayseri, Niğde; Ortadoğu Anadolu, Malatya ve Van illerini kapsamaktadır.

Perakendecilerin satış fiyatı beklentisi geçen yıla kıyasla yükseldi

TEPE anketine soru bazında ve alt endekslerin denge değerleri olarak bakıldığında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi değerlendirmelerinde ve geçen yılın aynı dönemine göre işlerin durumu karşılaştırmalarında endekslerin yüksek oranlı negatif değerler alması dikkat çekmektedir. Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi ise yüksek seviyede gerçekleşmişti. Eğilimler incelendiğinde ise, Kasım 2024'te "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "geçen yıla göre işlerin durumu" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Kasım 2023'e kıyasla iyileşirken, satış fiyatında artış bekleyenlerin oranı ise arttı. Bir önceki aya kıyasla bakıldığında ise, "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu", "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş beklentisi" ve "gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" dışındaki tüm değerlendirme ve beklentiler Ekim 2024'e kıyasla olumlu yönde değişirken "önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" ise azaldı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 11/2023	Endeks 10/2024	Endeks 11/2024	Bir önceki aya göre değişim 11/2024	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 11/2024
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-39,7	-41,3	-46,5	-5,2	-6,8
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	15,5	16,1	16,4	0,3	0,9
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-13,7	-2,6	-3,6	-1,0	10,1
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-11,1	-1,6	-0,5	1,1	10,6
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-1,5	2,7	4,4	1,7	5,9
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	45,3	60,9	55,5	-5,4	10,2
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-19,6	-30,5	-32,7	-2,2	-13,1
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	7,8	3,0	4,6	1,6	-3,2

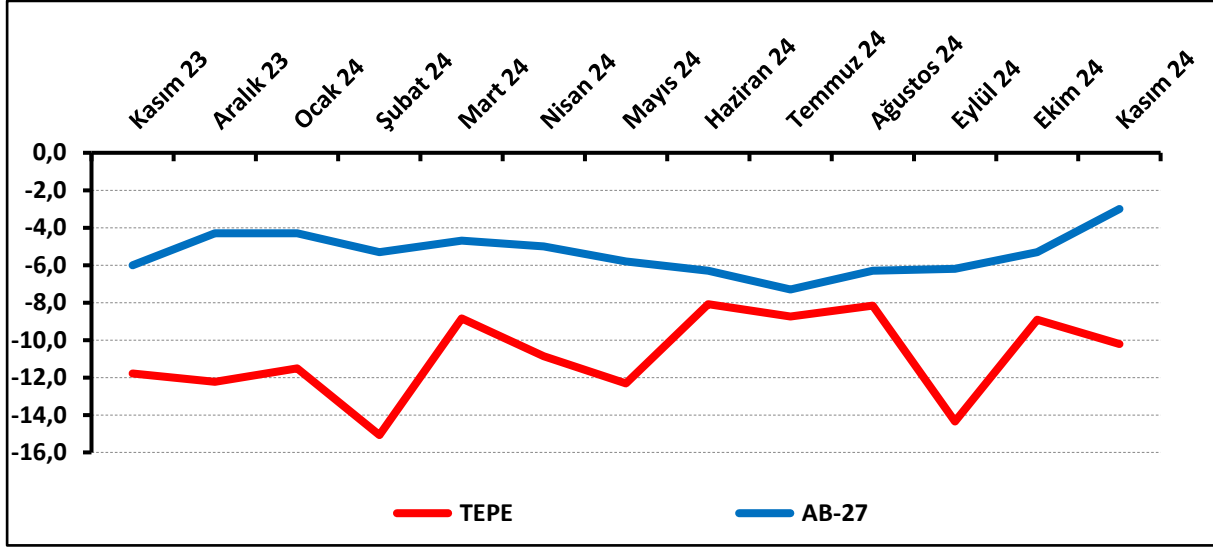
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablodaki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB'de perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla arttı

Mart 2022'den bu yana olumsuz görünüm gösteren ve negatif değerler alan AB-27 Perakende Güven Endeksi, Kasım 2024'te de -3,0 puan değerini aldı. Değişim, bir önceki aya göre 2,3 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 3,0 puan artış yönünde oldu. Öte yandan TEPE, son 12 ayda negatif değerler aldı.

Şekil-6. TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Kasım 2023 – Kasım 2024)

Tablo-5. AB-27

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	4,1	5,4	-2,2	-4,0	-3,1	-3,4	-5,5	-5,0	-6,8	-5,8	-5,8	-3,2
2023	-1,5	-0,9	-1,8	-1,2	-4,6	-5,0	-3,3	-4,2	-4,8	-6,0	-6,0	-4,3
2024	-4,3	-5,3	-4,7	-5,0	-5,8	-6,3	-7,3	-6,3	-6,2	-5,3	-3,0	

Kasım 2024'te perakende güveni yıllık değişiminde Türkiye, AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının altında değer aldı

Türkiye ve AB-27 ülkelerinin Perakende Güven Endeksleri değerlendirildiğinde, kasım ayında geçen yıla göre en fazla artış gösteren ülke İsveç oldu. İsveç'i Slovenya ve Makedonya Cumhuriyeti takip etti. Bölge ortalamalarındaki değişim AB-27'de 3,0 puan, Euro Bölgesi'nde ise 2,8 puan oldu. Bir önceki aya göre gelişmeler değerlendirildiğinde, en yüksek artış Slovenya'da yaşandı; bölge ortalamalarındaki değişim ise AB-27'de 2,3 puan, Euro Bölgesi'nde 2,8 puan oldu. Türkiye'nin perakende güveni yıllık değişiminde AB-27 ve Euro Bölgesi ortalamalarının altında olduğu görüldü.

Tablo-6. AB-27 Ülkeleri** ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Kasım 2023 ve Ekim 2024'e göre)

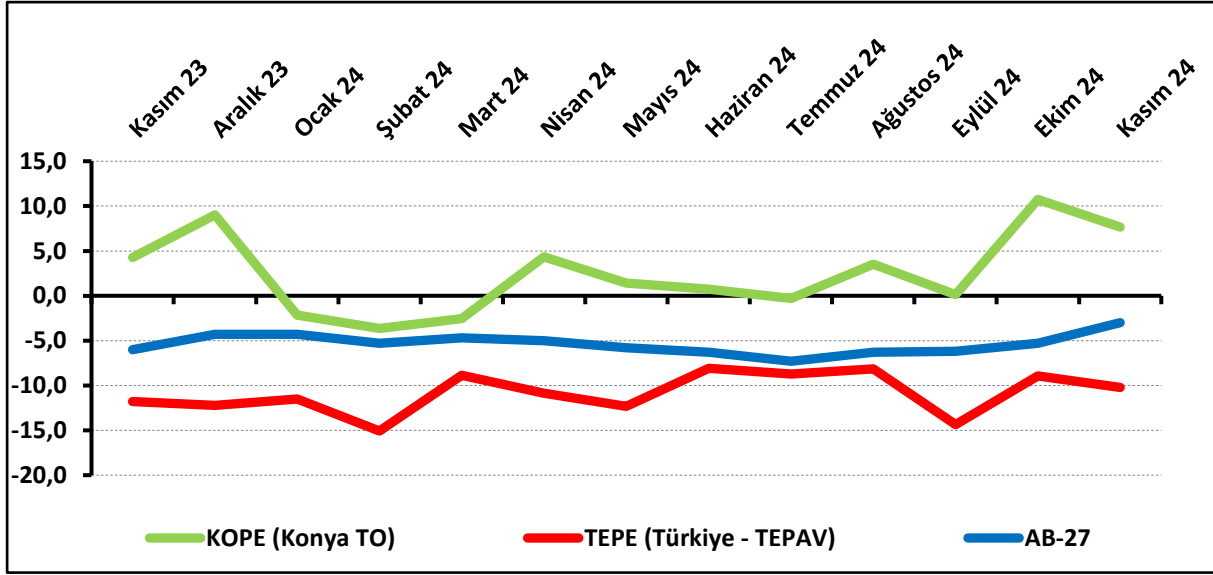
Ülkeler	Kasım 2023'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)*	Ekim 2024'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
İsveç	20,2	2,3
Slovenya	18,9	16,0
Makedonya Cumhuriyeti	15,9	1,4
Avusturya	15,3	7,0
Slovakya	9,3	-0,6
Arnavutluk	7,2	2,0
Danimarka	6,7	-1,2
Fransa	5,6	1,7
Romanya	4,8	0,3
Karadağ	3,4	4,5
İtalya	3,2	2,1
Sırbistan	3,1	0,9
AB-27	3,0	2,3
Euro Bölgesi-19	2,8	2,8
Belçika	2,4	5,9
Litvanya	1,7	1,9
Türkiye	1,6	-1,3
Hollanda	0,8	3,4
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	0,5	-1,5
Portekiz	0,5	0,0
Hırvatistan	0,2	-1,1
Letonya	0,1	-2,6
Almanya	-0,8	3,5
Polonya	-1,1	0,4
Çek Cumhuriyeti	-1,8	-0,7
Bulgaristan	-3,1	-0,2
Yunanistan	-6,0	5,8
Macaristan	-6,3	-2,4
Finlandiya	-7,1	-3,8
Estonya	-10,2	-0,7
Malta	-21,3	-30,3

*Sıralama Kasım 2023 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) iş birliğinde hazırlanan Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE), Kasım 2024'te geçen yılın aynı dönemine göre 3,4 puan artarken bir önceki aya göre 3,0 puan azalışla 7,7 puan değerini aldı. KOPE, Kasım ayında Türkiye genelinden ve AB-27'den daha olumlu bir perakende güvenine işaret etmektedir.

Şekil-7. KOPE, TEPE ile AB-27 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Kasım 2023 – Kasım 2024)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2022	10,1	-0,4	2,5	8,2	7,9	3,4	7,2	11,0	11,6	14,4	5,2	6,8
2023	0,6	8,5	10,7	12,1	12,6	8,8	-0,8	1,0	3,7	2,8	4,3	9,0
2024	-2,2	-3,6	-2,5	4,3	1,4	0,7	-0,3	3,5	0,1	10,7	7,7	